

Motion om ett förbud mot lustgasförsäljning i Stockholm

Motion av Dennis Wedin (M)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Dennis Wedin (M) anför i en motion till kommunfullmäktige att tillståndsplikt för tillfällig försäljning i hela staden efter klockan 21.00 ska införas. Detta för att det annars finns risk att lustgassäljare placerar sig utanför det tillståndspliktiga området och därmed kan fortsätta med sin verksamhet. I motionen framkommer att brottsligheten kopplat till lustgasförsäljning inte ska kunna förflytta sig till nya platser utan måste upphöra helt.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, samtliga stadsdelsnämnder och Polisregion Stockholm.

Stadsledningskontoret lyfter att åtgärder för att minska försäljningen av lustgas ligger i linje med kommunfullmäktiges budget. Att hela Stockholms stad efter klockan 21.00 skulle omfattas av tillståndsplikt bedöms dock vara alltför ingripande utifrån bestämmelser i ordningslagen. Det pågår även en översyn på nationell nivå kring bland annat försäljning av lustgas.

Socialnämnden anser att möjligheterna att införa en utökad tillståndsplikt för platser där det finns ett uttalat problem med lustgasförsäljning bör hanteras av stadsdelsförvaltningarna lokalt i samråd med polisen. I övrigt konstaterar nämnden att frågan om regelverket kring lustgas behöver ses över nationellt samt att en statlig utredning pågår.

Bromma stadsdelsnämnd ser inte att tillståndsplikt för tillfällig försäljning i Bromma efter klockan 21:00 är motiverat utifrån Brommas lokala lägesbild samt utifrån att

tillståndsplikten skulle omfatta all liknande försäljning. Nämnden föreslår att eventuell nationell reglering av icke-medicinsk användning av lustgas inväntas.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd anser att förslaget kan vara en åtgärd till dess att ny lagstiftning finns på plats och föreslår att pröva möjligheten att utöka 16 § i Stockholms stads allmänna lokala ordningsföreskrifter med ett nytt stycke (exempelvis 16 § f), eller tillföra en helt ny paragraf som enbart reglerar försäljning av lustgas. Tillståndsplikt för försäljning av lustgas skulle därigenom kunna regleras till att gälla dygnet runt eller på annat sätt före klockan 21:00 utan att påverka andra områden negativt.

Farsta stadsdelsnämnd bedömer att Stockholms stad bör invänta den nationella regleringen istället för att reglera försäljningen av lustgas lokalt.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd föreslår att Stockholms stad inväntar den nationella regleringen istället för att reglera försäljningen av lustgas lokalt.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd ställer sig positiv till restriktioner som förhindrar att barn och unga berusar sig samt verksamhet som sker utanför de skattepliktiga verksamheterna.

Järva stadsdelsnämnd bedömer, utifrån den lokala lägesbilden att förslaget skulle få begränsad effekt, men att införande av tillståndsplikt kan vara relevant att tillämpa på platser där försäljning av lustgas sker regelbundet (vid exempelvis krogar/nattliv) och där myndigheter kan kontrollera att föreskrifterna efterföljs.

Kungsholmens stadsdelsnämnd anser att det finns risk att den avsedda effekten med förslaget uteblir eftersom det är troligt att försäljare kommer att avvika när polis kommer, för att sedan återvända när polisen har lämnat platsen. Det kommer att krävas stora resurser för att kunna kontrollera hela Stockholm. Ytterligare en aspekt att ta i beaktande är om det kommer finnas skäl för att avslå ansökan om tillstånd av tillfällig försäljning av lustgas så länge gasen är laglig.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd är medveten om riskerna med användning av lustgas i berusningssyfte men stödjer inte förslaget om att införa en allmän tillståndsplikt mot försäljning av samtliga varor efter klockan 21.00, utan vill invänta den nationella regleringen mot lustgas.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd anser att strategiska platser utanför tillståndspliktiga områden i den offentliga miljön löper risk att snabbt tas i anspråk för försäljning och leda till en ökning av de ordningsproblem som nämnden redan ser i stadsdelsnämndsområdet.

Skärholmens stadsdelsnämnd ser allvarligt på det ökade användandet av lustgas men tror inte att ett försäljningsförbud kan lösa denna utmaning i Skärholmen då försäljningen troligen sker över internet eller via hemleverans. Nämnden bedömer att

den statliga utredningen har störst potential att föreslå åtgärder för att komma åt problemet med användningen av lustgas.

Södermalms stadsdelsnämnd konstaterar att kommunfullmäktiges beslut från mars 2023 om en utökning av tillståndspliktiga områden för tillfällig försäljning var en preventiv åtgärd med syfte att minska risken att bli utsatt för brott och öka tryggheten i området. Nämnden avser att tillsammans med polisen utvärdera effekterna av tillståndspliktiga områden för tillfällig försäljning samt eventuella förflyttningseffekter.

Polisregion Stockholm konstaterar att användning av lustgas i berusningssyfte kan få allvarliga konsekvenser och att samhället tillsammans måste hitta vägar för att komma åt missbruket av lustgas och konstaterar att en sådan väg kan vara att införa ett generellt förbud mot försäljning utan tillstånd.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Den gemensamma stadsmiljön tillhör alla. Alla stockholmare ska kunna känna sig trygga i alla delar av staden. Vi vet att användandet och försäljningen av lustgas för med sig ordningsstörningar och i vissa händelser mer allvarliga incidenter som rån och våldsbrott. Jag delar därför motionärens bild av att försäljningen och det ökade missbruket av lustgas i Stockholms stad är ett stort problem, i synnerhet för unga och unga vuxna.

Jag delar däremot inte motionärens uppfattning om att en tillståndsplikt för tillfällig försäljning i hela staden efter klockan 21.00 är lösningen, utan det krävs handlingskraft från regeringen och en skärpt lagstiftning för att få bukt med problemet. Det är därför angeläget att den utredning som pågår om reglering av icke-medicinsk användning av lustgas skyndsamt lämnar förslag på åtgärder när det gäller tillstånd för försäljning, åldersgräns och tillsyn av lustgas.

Till dess att vi har en ny skärpt lagstiftning på plats är tillståndsplikten för tillfällig försäljning ett verktyg som vi kan använda för att begränsa försäljningen av lustgas. Men de lokala ordningsföreskrifterna får enligt ordningslagen inte lägga onödigt tvång på allmänheten eller innebära inskränkning i den enskildes frihet. Införandet av förbud eller tillståndsplikt måste alltid vara väl avvägt och avgränsat till områden där det finns synnerligen starka skäl för att upprätthålla allmän ordning på offentlig plats. Ett bra exempel på ett sådant beslut är det som kommunfullmäktige fattade förra året, där vi införde tillståndsplikt för tillfällig försäljning på Södermalm på polisens anmodan. I syfte att stävja försäljningen av lustgas och de ordningsstörningar och brottslighet som det förde med sig i närområdet.

Motionärens förslag är alldeles för ingripande med hänsyn till den geografiska omfattningen och jag delar stadsledningskontorets bild av att den här typen av beslut behöver avgöras från plats till plats av stadsdelsnämnden i samråd med polisen. För att

stävja missbruket och försäljningen av lustgas behöver regeringen istället ta sitt ansvar och se till att vi får en ny lagstiftning på plats som reglerar försäljningen av lustgas.

Bilaga

Motion om ett förbud mot lustgasförsäljning i Stockholm, dnr KS 2023/377-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner, Dennis Wedin och Andrea Hedin (alla M) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. att tillstyrka motionen i sin helhet
2. att därutöver anföra

Motionens syfte är att bidra till ökad trygghet för stockholmarna och minska risken att bli utsatt för brott. Polisen har kunnat se en koppling mellan försäljningen och användningen av lustgas och ordningsstörningar och brott. Därför föreslår Moderaterna i Stockholm stad att Stockholms lokala ordningsföreskrifter ska ändras, så att tillståndsplikt införs för tillfällig försäljning i hela staden efter klockan 21:00.

Den moderatledda regeringen tog nyligen emot betänkandet om en trygg uppväxt utan nikotin, alkohol och lustgas (SOU: 2024:23) som föreslår att försäljning av lustgas ska förbjudas i berusningssyfte, något som vi välkomnar. Trots förslaget i utredningen anser vi att det finns ett behov av att genomföra motionens intentioner. Det finns nämligen en historik av att andra olagliga substanser, exempelvis spice, får sin sammansättning ändrad för att undgå upptäckt. Vi menar således att en tillståndsplikt för tillfällig försäljning kan vara viktig även framgent för att motverka att försäljningen av lustgas ersätts med andra, nya produkter som medför samma problematik.

Vi delar uppfattningen om att det finns risk att försäljningen förflyttas till annan plats och menar därför på att det är viktigt att förbudet införs i hela staden. Civilsamhället som säljer majblommor eller lotter för intäkter till en idrottsförening har som tidigare nämnts en självklar plats i vår offentliga miljö men de problem som försäljningen av lustgas idag innebär hör inte hemma i Stockholm.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 10 april 2024

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Christofer Fjellner, Johan Paccamonti och Jonas Nilsson (alla M) som är likalydande med Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

I en motion av Dennis Wedin (M) föreslås att Stockholms stads lokala ordningsföreskrifter ändras och att tillståndsplikt för tillfällig försäljning i hela staden efter klockan 21.00 införs.

Syftet med ändringen är att de som säljer lustgas inte ska kunna placera sig precis utanför ett tillståndspliktigt område och fortsätta med sin försäljning.

I motionen framkommer att civilsamhället som säljer majblommor eller lotter för intäkter till en idrottsförening har en självklar plats i den offentliga miljön men de problem som försäljningen av lustgas innebär inte hör hemma i Stockholm. Det offentliga rummet tillhör alla och kriminella element ska förebyggas och störas ut med de verktyg som står staden till buds.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, samtliga stadsdelsnämnder och Polisregion Stockholm.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret.....	7
Socialnämnden.....	7
Bromma stadsdelsnämnd.....	9
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd.....	11
Farsta stadsdelsnämnd.....	12
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd.....	13
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd.....	14
Järva stadsdelsnämnd.....	14
Kungsholmens stadsdelsnämnd.....	15
Norra innerstadens stadsdelsnämnd.....	16
Skarpnäcks stadsdelsnämnd.....	16
Skärholmens stadsdelsnämnd.....	17
Södermalms stadsdelsnämnd.....	19
Polisregion Stockholm.....	20
Reservationer m.m.....	22

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 8 september 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms offentliga rum ska vara av hög kvalitet och trygghets- och trivselskapande insatser genomförs regelbundet i stadens miljöer för att göra dessa till attraktiva och trevliga platser att vistas i för både besökare och boende i området. Stadsledningskontoret bedömer att åtgärder för att minska försäljningen av lustgas ligger i linje med mål 3.6 - Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser i kommunfullmäktiges budget.

Möjligheterna till reglering av bland annat försäljning utreds på nationell nivå inom ramen för Utredningen om lustgas och vissa frågor inom alkohol- och tobaksområdet. Efter att tilläggsdirektiv lämnats ska utredningen slutredovisas 31 mars 2024. Utöver följdning ska utredningen även föreslå regler avseende åldersgränser, tillsyn, marknadsföring och införsel.

Lokala ordningsföreskrifter får enligt ordningslagen inte lägga onödigt tvång på allmänheten eller innebära en obefogad inskränkning i den enskildes frihet. Det innebär att förbud eller tillståndspflicht ska begränsas till att gälla endast för sådana områden där det verkligen behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats.

Stadsledningskontoret menar att en föreskrift i enlighet med det som föreslås i motionen skulle vara alltför ingripande med hänsyn till den geografiska omfattningen. Finns det skäl inom stadsdelsnämndsområden att införa tillståndspflicht för försäljning behöver detta avgöras från plats till plats av stadsdelsnämnden utifrån samråd med polis.

Ett krav på tillståndspflicht för försäljning på en plats avser inte endast försäljning av lustgas utan även all annan försäljning.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att motionen om ett förbud mot lustgasförsäljning i Stockholm av Dennis Wedin (M) besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 29 augusti 2023 följande.

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Andrea Hedin m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 1 augusti 2023 har i huvudsak följande lydelse.

I stora delar av innerstaden, i city och Gamla Stan samt i centrala delar av Hässelby gård, Farsta centrum och Skärholmens centrum samt i anslutning till tunnelbanestationer och begravningsplatser finns redan ett krav på tillstånd från Polismyndigheten för att få bedriva tillfällig försäljning. Denna tillståndsplikt gäller dygnet runt i enlighet med stadens lokala allmänna ordningsföreskrifter om tillfällig försäljning.

Det har så vitt socialförvaltningen känner till inte inkommit några liknande förslag från polisen avseende förändringar i ordningsföreskrifter för andra områden än vissa delar på Södermalm. Troligen beror det på att problemet med lustgasförsäljning varit störst i anslutning till krogmiljö, särskilt på Södermalm och i city (där tillståndsplikt redan råder dygnet runt) som är de krogätaste platserna.

I en stadsövergripande arbetsgrupp kring problem med lustgas lyfts bland annat av bostadsbolagen i ytterstaden att problemen med dumpning av lustgastuber där är omfattande. Samtidigt uppmärksammas synlig försäljning inte där på samma sätt som i innerstaden av exempelvis fältassistenter, trygghetsamordnare och andra yrkesgrupper. Det tycks främst ha varit på platser där tillståndsplikt numera gäller, som försäljningen varit ett synligt problem.

Ett problem med exakta gränsdragningar för var ordningsföreskrifterna gäller kan, precis som motionens författare skriver, vara att försäljningen flyttar direkt utanför området som omfattas av tillståndsplikt. Det samma kan även gälla exakta klockslag för regelverket. Samtidigt ska förbud vara motiverade av en problembild vilket inte tycks vara fallet ens på hela Södermalm. Stadsdelsförvaltningen har utifrån polisens önskemål sökt om utökat tillståndskrav på platser där försäljningen varit ett problem. Möjligheterna att följa Södermalms stadsdelsförvaltnings exempel för platser där det finns ett uttalat problem med lustgasförsäljning bör däremot vara möjligt och bör beslutas lokalt i samråd mellan lokalpolisområden och stadsdelsförvaltningar.

Användningen av lustgas är problematisk, men försäljningen sker inte i första hand genom gatuförsäljning utan snarast via e-handel med möjlighet till utkörning. I ytterstadsområden, för fastighetsägare och även på innerstadens hotell är dumpning av lustgasbehållare ett större problem än synlig försäljning. Staden behöver fortsätta arbeta med gemensamma krafter för att minska problem kopplade till både användning och nedskräpning. Ändringar i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna över hela staden får troligen en marginell effekt på problembilden.

För att komma till rätta med användningen behövs förändringar på nationell nivå, exempelvis genom reglerade möjligheter att sälja lustgas till privatpersoner. Möjligheterna till reglering genom lagändringar ses över i en statlig utredning som ska redovisas den 31 oktober 2023. Det finns därför även anledning att invänta beslut kopplat till annan reglering av lustgasförsäljning specifikt, istället för att skapa regelverk som påverkar all form av försäljning. Regelförändringar på nationell nivå kopplat till försäljning bör även ha betydligt större positiv inverkan på barn och ungas användning.

Förvaltningens ståndpunkt är att det fortsatt ska vara möjligt att sälja exempelvis lotter, eller Situation Stockholm utan tillstånd från polismyndigheten på platser där det inte stör ordningen. Ett generellt krav på tillstånd för försäljning på samtliga platser i hela Stockholm riskerar att få konsekvenser som inte är önskvärda i en öppen och inkluderande stad. Föreskrifter får enligt ordningslagen 3 kap 12§ inte lägga onödigt tvång på allmänheten eller göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet.

I Bollnäs kommun antog kommunfullmäktige i maj 2023 ett förslag om ändrade ordningsföreskrifter avseende att förbjuda innehav av lustgas på allmän plats i hela kommunen. Länsstyrelsen Gävleborg upphävde dock kommunens beslut med bland annat hänvisning till att det är inte är befogat ur ordningssynpunkt med ett förbud i hela kommunen och att det saknas någon utredning eller skäl för att samtliga offentliga platser ska omfattas av förbud mot lustgas. Detta kan även vara ett argument mot att införa ordningsföreskrifter med tillståndsplikt för försäljning i hela Stockholms stad, när problembilden inte finns tydligt beskriven eller utredd för samtliga platser.

Förvaltningen överlämnar detta tjänsteutlåtande till socialnämnden som svar på remissen.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 augusti 2023 följande.

Nämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på motionen om ett förbud mot lustgasförsäljning i Stockholm.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 juli 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Regeringen har breddat och förlängt utredningstiden för den statliga utredningen (Utredningen om lustgas och vissa frågor inom alkohol- och tobaksområdet) där bland annat möjligheterna att reglera försäljningen av lustgas ses över. Uppdraget ska istället redovisas senast den 31 mars 2024. En särskild utredare ska bland annat föreslå en reglering av icke-medicinsk användning av lustgas, t.ex. bestämmelser om åldersgränser, försäljning, tillsyn, marknadsföring och införsel. Utredaren ska även analysera förutsättningarna att utforma en reglering som även kan omfatta andra flyktiga ämnen och varor som innehåller ett flyktigt ämne, som vid inandning medför eller kan medföra berusning, inklusive sådana ämnen som ännu inte har utvecklats, och om det bedöms finnas förutsättningar för detta, lämna nödvändiga författningsförslag. Utredaren ska i denna del av uppdraget överväga om det finns befintlig reglering som kan utvidgas för detta syfte. (Regeringen, Komitédirektiv, En trygg uppväxt utan alkohol, tobak och nikotinprodukter, Dir. 2022:111 och Regeringen, Tilläggsdirektiv till Utredningen om lustgas och vissa frågor inom alkohol- och tobaksområdet, Dir. 2023:71)

Folkhälsomyndigheten, Läkemedelsverket (Giftinformationscentralen) och länsstyrelserna arbetar under tiden som den statliga utredningen pågår med att sprida information om riskerna med att använda lustgas i berusningssyfte.

Enligt Folkhälsomyndigheten har det på senare år blivit vanligare att använda lustgas som berusningsmedel både i Sverige och i andra europeiska länder. Ökningen verkar framförallt ske bland ungdomar och unga vuxna. I Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN:s) årliga nationella skolundersökning 2022 uppgav 6 procent av eleverna i årskurs 9 att de provat lustgas någon gång, medan motsvarande andel bland eleverna i gymnasiet år 2 var 17 procent. CAN:s skolundersökning visar också att användningen är:

- vanligare bland elever i storstadsområden
- lika vanlig bland killar som bland tjejer
- tydligt sammanhängande med bruk av alkohol, narkotika och tobak.

(<https://www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkorlevnadsvanor/andts/fragor-och-svar/fragor-och-svar-om-lustgas/>) Bromma stadsdelsförvaltning är medvetna om det finns flertalet risker och problem kopplat till användning av lustgas och lustgasförsäljning.

Förvaltningen arbetar i dagsläget på flera sätt, med fokus på barn och ungdomar, för att öka medvetenheten om risker och problem kopplat till och för tidig upptäckt av lustgasanvändning. Några exempel är att informationsblad om lustgas (se bilaga 2) har tillhandahållits, via stadsdelsnämndsområdets kommunala och fristående skolor, till vårdnadshavare för elever i årskurs 7-9 samt år 1 och 2 i gymnasiet. Informationsbladet skickades med som en bilaga till det stadsövergripande föräldrakommunikationsutskicket med information om narkotika.

Ett annat exempel är att fältassistenter informerar ungdomar om risker med lustgasanvändning. Information lämnas som del av ANT-föreläsning för elever i årskurs 9 och i möten med ungdomar genom det uppsökande arbetet.

Förvaltningen arbetar även med konsekvenser av lustgasanvändning. Ett exempel är att förekomsten av nedskräpning i naturen inom stadsdelsnämndsområdet kopplat till lustgasanvändning (behållare) har ökat över tid och att återvinningen av behållarna är kostsam.

I och med att Stockholms stad inte är ett homogent område skiljer sig också troligen problembilderna gällande lustgasförsäljning åt mellan stadsdelsområdena. Den form av försäljning av lustgas som sker i centrala delar av Stockholm sker, enligt polis och fältassistenter, endast i väldigt låg utsträckning i Bromma. I Bromma sker försäljning/köp av lustgas sannolikt främst i andra former, till exempel via internet.

Förvaltningen ser inte att tillståndsplikt för tillfällig försäljning i Bromma efter klockan 21:00 är motiverat utifrån Brommas lokala lägesbild samt utifrån att tillståndsplikten skulle omfatta all liknande försäljning. Reglering av

lustgasförsäljning är en del av den statliga utredningen. Förvaltningen föreslår att eventuell nationell reglering av icke-medicinsk användning av lustgas inväntas.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 augusti 2023 följande.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Gustav Johansson (M) som yrkade på bifall av motionen.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 juli 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Försäljningen av ren lustgas är en fråga på både nationell och lokal nivå. Försäljningen sker till stor del över nätet och levereras hem till privatperson, i nära anslutning till utelivet och finns även per beställning via sociala medier.

Lustgas kan idag köpas helt lagligt på nätet och i vissa butiker, oftast i form av små patroner eller större gastuber. Till skillnad mot det som används inom sjukvården, innehåller dessa produkter endast ren lustgas och är egentligen avsedda för att vispa bland annat grädde i så kallade gräddsifoner.

Effekten från ren lustgas varar endast i någon minut, men kan leda till kortvarig syrebrist, medvetslöshet och tillfällig försvagning av hjärtmuskeln, kräkreflexer och kroppens skyddsreflexer vid fall. Upprepad och långvarig användning kan även medföra skador på nervsystemet genom att kroppens B12-vitaminer avaktiveras, vilket kan leda till blodbrist och bestående nervskador.

Missbruk av ren lustgas sker oftast genom inandning av fyllda ballonger och ger ett rus av avslappning, fnittrighet, smärtlindring och ibland hallucinationer. Om inandning istället sker direkt från gastuben är gasen väldigt kall och kan orsaka svåra köldskador i munnen, näsan och ner i luftvägarna.

Inandning av ren lustgas är vanligt i kombination med alkohol och/eller narkotika för en starkare effekt, vilket samtidigt ökar riskerna för skada. Dödsfall har inträffat på grund av den syrebrist som kan uppstå vid inandning av ren lustgas. Det går inte att säga hur mycket man kan få i sig utan att det är farligt, det varierar från person till person, samt i vilken koncentration man får i sig gasen.

Den statliga utredningen om lustgas med flera, redovisas senast den 31 mars 2024. En lagstiftning kopplat till försäljning och brukande av ren lustgas kommer troligtvis inte bli aktuell förrän tidigast under 2025.

Inom Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsområde sker försäljning och brukande av lustgas till viss del helt öppet och har gradvis blivit allt vanligare sedan 2021. Inom stadsdelsnämndsområdet sker detta främst i Rågsved, Gullmarsplan samt i anslutning

till nattklubbar vid Globen och Slakthusområdet. Försäljning och brukande sker även i andra stadsdelar inom stadsdelsnämndsområdet men i lägre grad.

Motionens förslag om ett utökat tillståndsplikt för tillfällig försäljning efter klockan 21:00 för hela Stockholms stad kan vara en åtgärd till dess att ny lagstiftning finns på plats.

Förslaget riskerar enligt stadsdelsförvaltningen, att också påverka annan försäljning som till exempel lotter, tidningar och majblommor till stöd för föreningslivet negativt eftersom kravet på tillstånd gäller för samtliga områden.

Förvaltningen föreslår att pröva möjligheten att utöka 16 § i Stockholms stads allmänna lokala ordningsföreskrifter med ett nytt stycke (exempelvis 16 § f), eller tillföra en helt ny paragraf som enbart reglerar försäljning av lustgas.

Tillståndsplikt för försäljning av lustgas skulle därigenom kunna regleras till att gälla dygnet runt (eller på annat sätt före klockan 21:00) utan att påverka andra områden negativt.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 augusti 2023 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på en motion från Dennis Wedin, Moderaterna, om ett förbud mot lustgasförsäljning i Stockholm.

Särskilt uttalande av Olof Peterson m.fl. (M), Rikard Werge (L) och Olle Eriksson (C), se Reservationer m.m.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 juni 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Inom Farsta stadsdelsområde finns det inga problem med lustgasförsäljning på någon specifik plats eller område. I utemiljön återfinns dock spår i form av förbrukade lustgastuber. Beträffande bruket av lustgas bland ungdomar i Farsta visar Stockholmsenkäten att 5 procent av eleverna i årskurs nio och år två på gymnasiet någon gång har sniffat/boffat. Det är något lägre än stadens snitt. Merparten av de svarande ungdomarna uppger att det är lustgas man har sniffat/boffat. Förslaget om tillståndsplikt måste vara kopplat till den lokala och aktuella lägesbilden och dess eventuella avvikelser.

Stockholms stads lokala ordningsföreskrifter skiljer inte på olika typer av varor i regleringen av ”tillfällig försäljning”. Tillståndsplikt efter klockan 21.00 skulle därmed påverka tillfällig försäljning av andra varor, så som exempelvis Situation Sthlm och försäljning av Majblommor. Om försäljning av lustgas skulle regleras med

de lokala ordningsföreskrifterna anser förvaltningen att lustgas bör regleras i en egen paragraf separerat från annan tillfällig försäljning.

När det gäller möjligheten att reglera försäljning av lustgas så utreds frågan under 2023 på uppdrag av regeringen. Att frågan lyfts upp på nationell nivå är positivt utifrån de problem och risker som finns med användning av icke medicinsk lustgas. Förvaltningen bedömer att Stockholms stad bör invänta den nationella regleringen istället för att reglera försäljningen av lustgas lokalt.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 31 augusti 2023 följande.

1. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservation av Johan Nilsson m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 juli 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förslaget om tillståndsplikt måste vara kopplat till den lokala och aktuella lägesbilden och dess eventuella avvikelser. Inom Hägersten-Älvsjö stadsdelsområde finns ingen specifik plats eller område där problematiken med lustgasförsäljning förekommer. Generellt hittas det patroner från lustgas på flertalet platser med regelbundenhet, men försäljning är mindre vanligt. En stor del av försäljningen sker idag via internet, och kommer därmed inte påverkas av ett lokalt krav på tillståndsplikt. Lustgasförsäljning skulle enligt förslaget dessutom kunna bedrivas utan tillståndsplikt fram till klockan 21, vilket innebär en motsägelsefull signal då farorna med lustgas är desamma oavsett tid på dygnet. Att införa tillståndsplikt för all slags försäljning efter klockan 21 innebär därutöver att exempelvis föreningar som säljer lotter skulle behöva ansöka om tillstånd, vilket därmed drabbar andra verksamheter på ett obefogat sätt.

På regeringens uppdrag pågår en statlig utredning gällande möjligheten att reglera försäljning av lustgas som beräknas vara klar i oktober 2023. Att frågan lyfts upp på nationell nivå är positivt utifrån de problem och risker som finns med användning av icke medicinsk lustgas. Förvaltningen anser att Stockholms stad inväntar den nationella regleringen av lustgasförsäljning istället för att införa tillståndsplikt för tillfällig försäljning i hela staden efter klockan 21.00.

Folkhälsomyndigheten, Läkemedelsverket och länsstyrelserna har fått i uppdrag att i avvaktan på en reglering sprida information om riskerna med att använda lustgas för berusning till hälso- och sjukvård samt till yrkesgrupper som möter ungdomar i sitt

arbete. Stadsdelsförvaltning tar del av den informationen via våra fältassistenter, fritidsledare, och personal inom ungdomsmottagning och parklek. Folkhälsomyndigheten och Läkemedelsverket har även tagit fram information som ska spridas till allmänheten, och förvaltningen delar denna i sina sociala mediekanaler. Utöver detta har förvaltningen under hösten 2022 och våren 2023 skickat ut information som socialförvaltningen har tagit fram om riskerna med lustgas till samtliga grundskolor inom stadsdelsnämndsområdet för spridning till vårdnadshavare.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 31 augusti 2023 följande.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Hässelby-Vällingby stadsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 juli 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Användning av lustgas som berusningsmedel har blivit allt vanligare hos både unga och vuxna. Användningen har en negativ påverkan på hälsan och miljön samt innebär stora kostnader för samhället. Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning är positiva till restriktioner som förhindrar att barn och unga berusar sig. Denna försäljning sker utanför ordinarie försäljningsverksamheter och bidrar med det till den svarta marknaden och underbygger en kriminalitet. Stadsdelen ser även att de tomma behållarna har bidragit till en ökad nedskräpning i våra parker.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning är därmed positiv till remissförslaget om ett förbud mot lustgasförsäljning i Stockholm.

Järva stadsdelsnämnd

Järva stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 augusti 2023 följande.

Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Ole-Jörgen Persson m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Järva stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 24 juli 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar Dennis Wedins (M) beskrivning av att lustgasanvändningen har ökat och att lustgas medför skador på individen. Användningen medför även andra samhällseliga konsekvenser i form av ekonomiska kostnader kopplat till återvinning av använda lustgastuber.

Under våren 2023 tog Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning initiativ till att undersöka möjligheterna till förbud av försäljning av lustgas i Järva. En intern

arbetsgrupp tillsattes och fältgruppen fick i uppdrag att inrapportera försäljning, användning och nedskräpning av lustgas. Arbetsgruppen bedömde att ett förbud av försäljning skulle få begränsad effekt i stadsdelsnämndsområdet då det inte identifierats någon försäljning på offentlig plats i Järva.

Regeringen har gett i uppdrag till Folkhälsomyndigheten, Läkemedelsverket med Giftinformationscentralen och länsstyrelserna, att sprida information om risker vid berusning av lustgas. I höst planeras en nationell informationskampanj direkt riktad till ungdomar, unga vuxna och vårdnadshavare. Förvaltningen kommer med hjälp av den nationella kampanjen och Socialförvaltningens material (riktat till vårdnadshavare) fortsätta upplysa ungdomar, unga vuxna och vårdnadshavare om riskerna med lustgas. Detta görs i väntan på utredningen om lustgas och vissa frågor inom alkohol- och tobaksområdet (S 2022:14) som har i uppdrag att föreslå reglering av icke-medicinsk användning av lustgas, till exempel åldersgränser, försäljning, tillsyn, marknadsföring och införsel.

Utifrån den lokala lägesbilden bedömer förvaltningen att förslaget skulle få begränsad effekt, men att införande av tillståndsplikt kan vara relevant att tillämpa på platser där försäljning av lustgas sker regelbundet (vid exempelvis krogar/nattliv) och där myndigheter kan kontrollera att föreskrifterna efterföljs.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 augusti 2023 följande.

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation av Henrik Sjölander m.fl. (M) och Charlotta Schenholm (L), se Reservationer m.m.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 26 juni 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förslaget med att införa tillståndsplikt för tillfällig försäljning i hela staden efter klockan 21:00 medför begränsningar som påverkar andra verksamheter som varken är kopplade till hälsorisker eller brottslighet. Ett generellt förbud, som förslaget innebär, kommer att påverka föreningar och organisationer som exempelvis bedriver försäljning av Situation Stockholm eller lotter för intäkter till idrottsföreningar.

Det finns risk att den avsedda effekten med förslaget uteblir eftersom det är troligt att försäljare kommer att avvika när polis kommer, för att sedan återvända när polisen har lämnat platsen. Det kommer att krävas stora resurser för att kunna kontrollera hela Stockholm. Ytterligare en aspekt att ta i beaktande är om det kommer finnas skäl för att avslå ansökan om tillstånd av tillfällig försäljning av lustgas så länge gasen är laglig.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Norra innerstadens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 31 augusti 2023 följande.

1. Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Reservation av Petra Gardos Ek m.fl. (M), Linnea Sandström Lange (L) och Daniele Fava (C), se Reservationer m.m.

Norra innerstadens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 6 juli 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är medveten om riskerna med konsumtion av lustgas i berusningssyfte. Förvaltningen arbetar förebyggande mot problemet via bland annat information till vårdnadshavare och inom platssamverkan.

Ett allmänt tillståndskrav på tillfällig försäljning riskerar att inverka på andra Stockholmares friheter efter klockan 21.00.

Förvaltningen anser att ett allmänt krav på tillstånd för tillfällig försäljning inte skulle vara ett effektivt verktyg för att minska försäljning av lustgas. Ett allmänt tillståndskrav skulle även ha påverkan för andra Stockholmare. Förvaltningen rekommenderar att man ska invänta de nationella regleringarna mot lustgas i berusningssyfte.

Inom förvaltningens stadsdelsområde finns en butik som säljer stora volymer lustgas under dagtid. Mycket lustgas köps också via internet. Det är ett problem som ett tillståndskrav efter klockan inte har någon verkan på.

Inom Norra innerstadens stadsdelsområde finns det områden som upplever problematik med lustgasförsäljning, främst inom områden med många pubar, klubbar och restauranger där det redan finns tillståndskrav för tillfällig försäljning. Förvaltningen upplever inte att problemet med försäljning av lustgas i berusningssyfte finns någon annanstans inom stadsdelsnämndsområdet.

Enligt polisen är ett systematiskt plastbaserat brottsförebyggande arbete effektivt i samverkan med andra på en begränsad plats.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 31 augusti 2023 följande.

1. Förvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservation av Kristina Lutz m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 6 juni 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Inom stadsdelsnämndsområdet har förvaltningen under en längre tid uppmärksammat hur det har blivit allt vanligare med tomhylsor på offentliga platser som spår efter ökad lustgasanvändning. Förvaltningen kan se problem med att försäljning blir tillståndspliktig på kvällstid på vissa platser medan den inte omfattas av tillståndsplikt på andra platser. Förvaltningen menar att det finns fog för den farhåga som förslagsställaren har, att lustgasförsäljarna placerar sig utanför det tillståndspliktiga området och i närområdena fortsätter med sin verksamhet. Strategiska platser i den offentliga miljön löper risk att snabbt tas i anspråk för försäljning och leder till en ökning av de ordningsproblem som förvaltningen redan ser i stadsdelsnämndsområdet. Huruvida tillståndspliktig försäljning på alla allmänna platser vissa tider kan bedömas som en obefogad inskränkning eller oproportionerlig åtgärd kan inte förvaltningen fullt ut bedöma. Däremot ser förvaltningen positivt på att staden tar i beaktande vad geografiskt begränsade åtgärder kommer att leda till i form av förflyttade ordningsproblem och förebygger detta genom sammanhållna åtgärder.

Förvaltningen föreslår till nämnden att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Jämställdhetsanalys

Ärendet innehåller ingen jämställdhetsanalys då förslaget inte grundar sig på uppgifter om kön.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 31 augusti 2023 följande.

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lämnar det som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Reservation av Sophia Granswed Baat (M), se Reservationer m.m.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 maj 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lämnar det som svar på remissen.

Lustgas eller dikväveoxid N₂O är idag inte narkotikaklassat i Sverige, det vill säga att gasen är laglig och får säljas fritt. Lustgas används främst inom vård och tandvård för smärtlindring samt inom livsmedelstillverkning/livsmedelshantering för bland annat konservering.

Den generella bilden är att den privata användningen av lustgas har ökat, framförallt bland ungdomar och unga vuxna. Lustgasen som används finns i små patroner och större gasbehållare och förekommer även i smaksatta varianter. Försäljningen sker via nätet, på vissa krogar och i anslutning till vissa krogmiljöer utomhus. Den förekommer även på hemmafester. Gasen är en växthusgas med stor miljöpåverkan och behållarna bidrar, utöver risken för skada på individer, också till problematisk nedskräpning.

I Skärholmen hittas rester av lustgasbruk både i naturen och på fastighetsmark/i fastigheter. Varken förvaltningen eller polisen har några uppgifter om att det finns specifika platser i Skärholmen där det säljs lustgas i offentlig miljö. Det troliga är att försäljning sker över internet eller på annat sätt. Polisen kan heller inte se en koppling till kriminella gäng när det gäller försäljning. De kan dock se att både nätverkskriminella och de som inte är kriminella använder gasen, ibland i samband med offentliga tillställningar.

Förvaltningen är bekymrad över den ökning som skett av den privata användningen av lustgas samt de skadeeffekter detta kan medföra. Stadsdelsförvaltningen arbetar med frågan genom bland annat utskick till föräldrar via skolan samt genom att kunskapshöja egen personal som möter barn och unga.

En statlig utredning pågår där utredaren har i uppdrag att:

- föreslå en reglering av icke-medicinsk användning av lustgas, t.ex. bestämmelser om åldersgränser, försäljning, tillsyn, marknadsföring och införsel,
- analysera förutsättningarna att utforma en reglering som även kan omfatta andra flyktiga ämnen och varor som innehåller ett flyktigt ämne, som vid inandning medför eller kan medföra berusning, inklusive sådana ämnen som ännu inte har utvecklats, och
- om det bedöms finnas förutsättningar för detta, lämna nödvändiga författningsförslag.

Om kommunfullmäktige skulle införa ett försäljningsförbud på avgränsade platser i Skärholmen är förvaltningens bedömning att det inte skulle ge önskad effekt då försäljningen inte sker öppet eller på specifika platser i stadsdelsnämndsområdet.

I Skärholmen sker försäljningen troligen över internet eller via hemleverans. Ett förbud skulle även kunna få konsekvenser för annan försäljning som staden vill se i offentlig miljö.

Utifrån de problem som finns med lustgas bedömer förvaltningen att den statliga utredningen har störst potential att föreslå åtgärder för att komma åt problemet med användningen av lustgas. Förvaltningen ser att för Skärholmens del är detta inte en fråga som bör hanteras med hjälp av kommunens ordningsföreskrifter.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 augusti 2023 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Jonas Nilsson (M) och Erik Ehls (KD), se Reservationer m.m.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 7 juli 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Sedan 2020 har både förvaltningen och lokalpolisen sett en ökad försäljning och användning av lustgas inom stadsdelsnämndsområdet, framförallt vid Medborgarplatsen med omnejd. Både försäljningssituationen, med många försäljare även från andra delar av Stockholm och kranskommuner som konkurrerar om försäljningsplatsen, och användandet av lustgas har påverkat brottsfrekvensen och otryggheten på platsen. Lokalpolisen har kunnat se en koppling mellan försäljningen och användningen av lustgas och de ordningsstörningar och brott som sker runt området. Trots förvaltningens och andra aktörers höga närvaro och med särskilt fokus i området blev problematiken alltmer omfattande under 2022. Södermalms stadsdelsnämnd beslutade därför vid nämndsammanträdet i november 2022 att föreslå Kommunfullmäktige besluta att utöka de tillståndspliktiga områdena inom Södermalms stadsdelsområde till att även omfatta Medborgarplatsen, Folkungagatan, Björns trädgård och Fatbursparken. Kommunfullmäktige beslutade i mars 2023, i enlighet med stadsdelsnämndens förslag, om utökning av tillståndspliktiga områden för tillfällig försäljning. Utökningen är en preventiv åtgärd som minskar risken att bli utsatt för brott och ökar tryggheten i området. Polismyndigheten har nu möjlighet att ingripa mot försäljning i dessa områden, vilket de inte kunnat göra tidigare. Förvaltningens uppfattning är att förutom en ökad trygghet för medborgare kommer antalet brott kopplat till lustgasanvändning sannolikt minska. Vidare kommer den omfattande nedskräpning som försäljning och användning av lustgas för med sig att minska. Förvaltningen och lokalpolisen har under våren/försommaren noterat en minskad försäljning av lustgas på ovan nämnda områden.

Förvaltningen avser att tillsammans med polisen utvärdera effekterna av tillståndspliktiga områden för tillfällig försäljning samt eventuella förflytningseffekter.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Polisregion Stockholm

Polisregion Stockholms yttrande daterat den 17 augusti 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Polisområde Stockholm Nord

Polisområde Stockholm Nord delar förslagets innebörd och tillstyrker yttrandet i sin helhet.

Polisområde City

Polisområde City delar förslagets innebörd och tillstyrker yttrandet i sin helhet.

Polisområde Syd har följande synpunkter:

Lokalpolisområde Globen

Lustgasen är, precis som ledamoten beskriver, ett icke narkotikaklassat medel för smärtlindring inom sjukvård. När den används inom sjukvården, distribueras den under kontrollerade former samt är alltid utblandad med syre. Den lustgas som saluförs i berusningssyfte, är koncentrerad och alltså inte utblandad med syre. Det gör att risken för att drabbas av syrebrist är hög, vilket kan leda till mycket allvarliga konsekvenser, där den yttersta är döden.

Användningen av lustgas i berusningssyfte, har den senaste tiden ökat explosionsartat och myndigheter står mer eller mindre handfallna inför denna utveckling. Det har tyvärr blivit ett vanligt berusningsmedel bland våra barn och unga. Lagstöd att förhindra försäljning saknas i dagsläget. Produkten är inte narkotikaklassad eller klassad som hälsofarlig vara. Produkten räknas inte som brandfarlig, varför myndigheter inte heller kan lagföra någon för farlig förvaring.

Lustgas saluförs ofta utanför nattklubbar och nöjeslivsområden. Försäljningen sker då vanligtvis genom att personer rör sig i området och erbjuder lustgas till besökare. De bär med sig en större lustgasflaska och vanliga ballonger. En köpare betalar för det antal ballonger man önskar och försäljaren fyller då upp detta antal ballonger från sin flaska och lämnar över dessa till köparen.

Det här innebär att personerna som köper och konsumerar lustgasen ofta också är påverkade av alkohol, vilket ytterligare ökar risken för akuta skador och olycksfall.

Alla är överens om att lustgasen är farlig när den konsumeras i berusningssyfte, men den riskerar också att orsaka långsiktiga skador hos de som missbrukar lustgas.

Samhället måste tillsammans hitta vägar för att komma åt missbruket av lustgas och en sådan väg kan vara att införa ett generellt förbud mot försäljning utan tillstånd. En nackdel skulle dock kunna vara att inflödet av antalet tillståndsansökningar ökar, men vi bedömer ändå den risken som förhållandevis låg samt att en eventuell ökning skulle vara hanterbar. Får vi däremot ett sådant förbud på plats, kan polisen

rapportera en försäljare av lustgas och även ta produkter i beslag för förverkande enligt ordningslagen

Lokalpolisområde Farsta

Vi ser att motionären, Dennis Wedin, har fångat upp ett högst aktuellt problem. Unga och unga vuxna som använder lustgas i berusningssyfte har kommit att bli ett allt vanligare inslag i våra utsatta områden. Utöver det hälsovådliga för den som berusar sig utgör det också en otrygghetsskapande faktor. Vi får ofta till oss att andra känner sig otrygga över detta.

Att enbart förbjuda försäljning av lustgas efter kl. 21.00 ser vi dock inte som en tillräcklig åtgärd för att komma åt problemet. Vi ser gärna att lustgas ska likställas med alkoholförtäring på allmän plats. Det ger oss större möjligheter med att exempelvis direktförverka lustgasen samt avvisa, avlägsna eller omhänderta individer som brukar den. Ett omhändertagande jml. LOB är förmodligen inte tillämpligt då berusningen är alltför kortvarig.

Reservationer m.m.

Socialnämnden

Reservation av Andrea Hedin m.fl. (M)

1. Att tillstyrka motionen i sin helhet
2. Att därutöver anföra

Motionens syfte är att bidra till ökad trygghet för stockholmarna och minska risken att bli utsatt för brott. Därför föreslår Moderaterna i Stockholm stad att Stockholms lokala ordningsföreskrifter ska ändras med syfte att inför tillståndsplikt för tillfällig försäljning i hela staden efter klockan 21:00. Polisen har kunnat se en koppling mellan försäljningen och användningen av lustgas och ordningsstörningar och brott.

Kommunfullmäktige beslutade i mars 2023 om att utöka de tillståndspliktiga områdena inom Södermalms stadsdelsnämnd till flera områden. Detta gav polisen möjlighet att ingripa mot försäljning i flera områden vilket de inte kunnat göra tidigare. Förvaltningen och lokalpolisen har under våren/försommaren noterat en minskad försäljning av lustgas på dessa platser.

För moderaterna är det viktigt att värna stockholmarnas trygghet och anser att när utökat förbud även påvisat önskad effekt bör vi utöka detta till att gälla över hela Stockholm. Det är därför olyckligt att förvaltningen inkommit med svar att det finns risk att åtgärden blir verkningslös.

Vi delar uppfattningen om att det finns risk att försäljningen förflyttas till annan plats och menar därför på att det är viktigt att förbudet införs i hela staden. Civilsamhället som säljer majblommor eller lotter för intäkter till en idrottsförening har som tidigare nämnts en självklar plats i vår offentliga miljö men de problem som försäljningen av lustgas idag innebär hör inte hemma i Stockholm. Näringsidkare och den medicinska professionen har legitima användningsområden för lustgasen - men att nyttja den i berusningssyfte är något annat.

Farsta stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande av Olof Peterson m.fl. (M), Rikard Werge (L) och Olle Eriksson (C)

Vi har återkommande fått rapporter om ett ökat bruk av lustgas i Stockholm. Tyvärr har det blivit allt vanligare i yngre åldrar och skolor vittnar om ett ökat bruk bland deras elever. Gasen kan om den brukas fel leda till allvarliga skador och har vid ett antal tillfällen tagit liv. Medvetenheten om dessa skador är låg bland unga som ofta använder den på ett farligt sätt.

En tillståndsplikt hade gett staden ett verktyg att kontrollera mängden och hur försäljningen av denna sker. I Farsta finns inte några lokala platser där känd försäljning sker, men det finns ändå ett stort bruk. Ett krav på tillstånd för tillfällig försäljning efter kl 21:00 hade kunnat begränsa spridningen, framför allt till minderåriga.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Reservation av Johan Nilsson m.fl. (M)

1. Att tillstyrka motionen i sin helhet.
2. Att därutöver anföra.

Motionens syfte är att bidra till ökad trygghet för stockholmarna och minska risken att bli utsatt för brott. Därför föreslår Moderaterna i Stockholm stad att Stockholms lokala ordningsföreskrifter ska ändras med syfte att införa tillståndsplikt för tillfällig försäljning i hela staden efter klockan 21:00.

Polisen har kunnat se en koppling mellan försäljningen och användningen av lustgas och ordningsstörningar och brott.

Kommunfullmäktige beslutade i mars 2023 om att utöka de tillståndspliktiga områdena inom Södermalms stadsdelsnämnd till att omfatta fler områden. Detta gav polisen möjlighet att ingripa mot försäljning i fler områden vilket de inte kunnat göra tidigare. Förvaltningen och lokalpolisen har under våren/försommaren noterat en minskad försäljning av lustgas på dessa platser. Vi tycker därför att Polisens erfarenhet på området väger tungt.

För moderaterna är det viktigt att värna stockholmarnas trygghet och anser att när utökat förbud även påvisat önskad effekt bör vi utöka detta till att gälla över hela Stockholm. Det är därför olyckligt att förvaltningen inkommit med svar att det finns risk att åtgärden blir verkningslös. Att föreningar som säljer lotter skulle drabbas negativt om de inte får sälja efter klockan 21.00 tror vi är ett marginellt problem.

Järva stadsdelsnämnd

Reservation av Ole-Jörgen Persson m.fl. (M)

1. Att bifalla motionen
2. Samt därutöver anföra

Användandet av lustgas i berusningssyfte är ett stort och växande problem i Stockholm, så även på Järva. Alla förslag vars syfte är att begränsa tillgången och minimera exponeringen framför allt för ungdomar är därför viktiga att bejaka.

Vi tackar för en välskriven och angelägen motion och anser att staden bör ta de initiativ som motionären föreslår. Utöver det är det viktigt att stadsdelen utifrån den lokala lägesbilden genomdriver de åtgärder som kan genomföras i det korta perspektivet, och tillsammans med andra aktörer, för att säkerställa att så få unga som möjligt utsätter sig för de risker som lustgas i berusningssyfte medför.

Vi välkomnar från vår sida även ett kommande nationellt förbud emot försäljning av lustgas i berusningssyfte.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation av Henrik Sjölander m.fl. (M) och Charlotta Schenholm (L)

Se reservation anfordrad under socialnämnden.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Reservation av Petra Gardos Ek m.fl. (M), Linnea Sandström Lange (L) och Daniele Fava (C)

Se reservation anfordrad under socialnämnden.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Reservation av Kristina Lutz m.fl. (M)

Se reservation anfordrad under socialnämnden.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation av Sophia Granswed Baat (M)

1. Att tillstyrka motionen i sin helhet
2. Att därutöver anföra

Motionens syfte är att bidra till ökad trygghet för stockholmarna och minska risken att bli utsatt för brott. Därför föreslår Moderaterna i Stockholm stad att Stockholms lokala ordningsföreskrifter ska ändras med syfte att införa tillståndsplikt för tillfällig försäljning i hela staden efter klockan 21:00. Polisen har kunnat se en koppling mellan försäljningen och användningen av lustgas och ordningsstörningar och brott.

Kommunfullmäktige beslutade i mars 2023 om att utöka de tillståndspliktiga områdena inom Södermalms stadsdelsnämnd till att omfatta fler områden. Detta gav polisen möjlighet att ingripa mot försäljning i fler områden vilket de inte kunnat göra

tidigare. Förvaltningen och lokalpolisen har under våren/försommaren noterat en minskad försäljning av lustgas på dessa platser. För Moderaterna är det viktigt att värna stockholmarnas trygghet och vi anser att när utökat förbud även påvisat önskad effekt, bör vi utöka detta till att gälla över hela Stockholm.

Stadsdelsförvaltningen svarar att ett förbud inte skulle lösa problemet, då man menar att försäljningen sker över nätet och inte öppet eller på specifika platser i stadsdelsnämndsområdet. Förvaltningen hänvisar även till den statliga utredning som ska föreslå regleringar av icke-medicinskt bruk av lustgas, åldersgräns, försäljning, tillsyn mm.

Enligt vittnesuppgifter som inkommit till oss, sker försäljning av lustgas både i Bredäng och Sättra, och vi menar att ett förbud i hela staden är ett sätt att komma tillrätta med viss del av problematiken. Vi delar uppfattningen om att det finns risk att försäljningen förflyttas vid förbud på särskilda platser, och just därför är det viktigt att förbudet införs i hela staden. Civilsamhället som säljer majblommor eller lotter för intäkter till en idrottsförening har självklart en plats i vår offentliga miljö, men de problem som försäljningen av lustgas innebär hör inte hemma i Skärholmen och Stockholm. Näringsidkare och den medicinska professionen har legitima användningsområden för lustgasen – men att nyttja den i berusningssyfte är något annat.

Södermalms stadsdelsnämnd

Reservation av Jonas Nilsson (M) och Erik Ehms (KD)

1. Att tillstyrka motionen i sin helhet
2. Att därutöver anföra

Motionens syfte är att bidra till ökad trygghet för stockholmarna och minska risken att bli utsatta för brott. Därför föreslår Moderaterna i Stockholm stad att Stockholms lokala ordningsföreskrifter ska ändras med syfte att införa tillståndsplikt för tillfällig försäljning i hela staden efter klockan 21:00. Polisen har kunnat se en koppling mellan försäljningen och användningen av lustgas och ordningsstörningar och brott.

Kommunfullmäktige beslutade i mars 2023 om att utöka de tillståndspliktiga områdena inom Södermalms stadsdelsnämnd till att omfatta fler områden. Detta gav polisen möjlighet att ingripa mot försäljning i fler områden vilket de inte kunnat göra tidigare. Förvaltningen och lokalpolisen har under våren/försommaren noterat en minskad försäljning av lustgas på dessa platser.

För Moderaterna är det viktigt att värna stockholmarnas trygghet och anser att när utökat förbud även påvisat önskad effekt bör vi utöka detta till att gälla över hela Stockholm. Det är därför olyckligt att förvaltningen inkommit med svar att det finns risk att åtgärden blir verkningslös.

Vi delar uppfattningen om att det finns risk att försäljningen förflyttas till annan plats och menar därför på att det är viktigt att förbudet införs i hela staden. Civilsamhället som säljer majblommor eller lotter för intäkter till en idrottsförening har som tidigare nämnts en självklar plats i vår offentliga miljö men de problem som försäljningen av lustgas idag innebär hör inte hemma i Stockholm. Näringsidkare och den medicinska professionen har legitima användningsområden för lustgasen – men att nyttja den i berusningssyfte är något annat.

Det finns en miljö och klimataspekt att tillfoga denna fråga. Lustgas är 298 gånger mer potent än CO₂. Ekvivalenten för 1 kg lustgas är 298 kg CO₂. De som ser klimatgasemissioner som en av vår tids största utmaningar borde se att det finns stor anledning till att inte bara på Södermalm förbjuda lustgasförsäljning i krogköerna.